

**** **Fará una entremaliadura cada diumenge** ****

ANY 1.er * BARCELONA, 5 JUNY 1904 * NÚM. 23

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . 2 íd.
Extranger, un any. . . . 5 íd.

—Qu'estás trist?
—No ho tinch d'está
si's fan cosas tant mal fetas;
per carmel-los ré's pot dá
y pe'ls titellas, n'hi há
a cabassos, de pessetas.

Quina festassa la d'aquesta setmana ab la diada del *Corpus*, ab tot aquell seguit de cosas y costúms que son una delicia, y encare tantas que se n'han perdut, que a fe son ben d'anyorar.

Pero, vaija, deixém las cosas tristas y parlém de altres que'ns alegrin: parlém dels gegants. Aquells *senyors* tant grans, que un deya tenen l'enteniment al ventre. Y no us creguéu que siga cosa de pochs días això de sortir los gegants per aquesta vuytada, si no que ve de lluny, pot ser fa més de cinch centurias, y si digués que fins sis cents anys enrera los gegants ja anavan á las professóns, no vos enganyaría, si jo ¡uy! sempre'ls he vist y n'he sentit parlar, si no que primerament n'hi anava un que representava Goliat y després n'hi varen afegir un altre representant Sant Cristófol y en acabat s'ha anat modificant representant un *senyor* y una *senyora*.

Y quina patxoca fant al devant de la professó ab aquells giravolts al compás del tamborí y lo fluviol y després aquell seguit de pendóns, de nens y també nenas vestidas ab trajos de sants y santas, y aquells tips de caramel-los que, vaija, fa que a un hom encara li agradi més la festa del Corpus. Lo que anyoro son aquellas *enramadas* que's feyan, especialment més en los pobles que a ciutat, que convertían los carrers per ahont passava la professó en un jardí de flors.

Pero, ab tot, pera veure magnificencias en la presentació de Nostre Senyor sagramentat, no hi ha com a Barcelona, puig a més de la custodia d'or y pedrería que's tot un be de Deu de riquesa, se veu aquella cadira que fou lo trono del últim monarca

de nostra patria de nissaga catalana, Martí I *l'humá*. Jo no deixo cada any de guaytármela en eixa diada, ab veritable devoció, aquest recort d'altres temps mellors pera Catalunya y m'acontento al veure que'l que fou soli reyal del casal catalá actualment sols s'usa pera reposarhi qui es Rey de reys y sobre d'ell se presenta á la devoció dels barcelonins lo Cos de Jesucrist.

Després tinch de parlarvos, perque no me'n se estar, de l'ou que balla a la font de St. Jordi dels claustres de nostra Catedral. ¡Que n'hi vaig trobar de coneguts a veure'l! ¡Mare de Deu! Així m'agrada, que conservéu afició a las cosas que mantenen en la memoria lo recort dels passats, puig es un gran goig per uns pares el poder dir als seus fills: —¿Veus axó? Lo teu avi, quant jo era com tú, ja m'ho ensenyava.—Y així, amiguets, si perseveréu en conservar las costúms bonas podréu un día dir altre tant y seréu bons tota la vida com vol que siguéu vostre amich

EN PATUFET

Pel juny...

Las messas já groguejan,
la espiga acota'l cap
com si abaixar's volguera
pera poguer parlar
ab la rosella encesa
que s'obra á son costat.
Conversa que sostenen
un grill m'ho ha contat
aixís, á l'hora-baixa
ab son estrident cant:
L'efímera rosella
deya á mitj-día al blat:
—No ohiu, madura espiga,
soroll que's vá acostant?
—Son segadors que arrivan
que'l Maig ha finat já.
—No ohiu remors d'espasas
com si's trabés combat?
—No es pas soroll d'espasas,
qu'es esmolar de fals.
—Per qui, donchs, las esmolan
ab eix dalit tan gran?
—Per mi y per tú, rosella;
avuy jaurém plegats.
—Y no't desplau morirte
lo *Corpus* arrivant?
—No'm desplau pas morirme
puig sé que de mos grans
traurántse la farina
que será'l Sant Llevat
per ferne l'Hostia blanca
ahont Deu hi baixará
y presa en la Custodia
ab esplendors triomfals,
passejará Nostr'Amo
per tota la ciutat,

com pluja d'or, ginesta
rebent a cada pas.
La càndida rosella
boy abrassantse al blat
encesa de vergonya
vá decantar son cap.
Y'ls segadors prenentne
las já esmoladas fals,
van comensar la tasca
cantant a bell esclat:
«Pel Juny, la fals al puny,
»apilém garbas, formant garberas
»que ja s'oviran, al lluny del lluny
»las aixeridas espigoleras»

MAGARRINYAS

Ja hi gastat deu serpentinas,
vuit carmel-los m'he menjat,
he tirat ginesta a dojo,
y, ab tot y anar tant mudat,
hi rebut cent trepitxadas
y... encara no hi acabat.

La gallina y lo pollet

En cert hostal de parada hi arribá un viatjer, y després d'estar acomodat en son respectiu dormitori, baixá al hort a pendre 'l sol, com s'acostuma dir en l'hivern, per fer reviure'l cos, contumit pel fret, y tot passejantse va cridarli l'atenció la següent conversa que tenían una gallina y un pollet.

—¡Valgam Déu! Sempre, com a ser més débil, so lo sach dels cops, de tothom, deya mitj plorosa la gallina.

Vaig per l'estable per recullir los grans d'ordi

que malmeten las caballerías majors, que a las menors no'ls hi donan més que dolenta palla, y després d'anarhi ab prou exposició de la meva vida, lo mosso cuyda a baldarme a pedradas, procurant ferme fugir d'aquell lloch.

Surto al carrer per respirar un xich l'aire pur del matí, per reparar las forsas que'm llevan lo viciat del galliner, y la minyona, que no me deixa may de vista, ab crits escandalosos y ab l'escombra de palma alta, m'empayta fins que m'ha tornat apresonar.

Açó no es viure; es pitjor que estar entre moros.

—Perque vols, va contestarli lo pollet.

Si fos grossa com tú, prou me defensaría de tantas ofensas com rebs.

Mira: al mosso de l'hostal que't treu de l'estable, per por de que no li *cicis* lo que ell está *cisant* a las bestias, a pessichs ab lo bech lo crucificaría.

La mateix faría a la minyona, que mira tant per l'amo en *nyinyerías*, y ab cosas de més monta fa'l cego.

—Calla, calla, pollet, que si algú d'ells te sentís, no menjarías may més d'eixa herba fresca y gemada ab que omplím ara lo pap.

—¡Vet'aquí! La teva cobardía y res més es lo que es causa de tots los teus mals.

¿No veus al lleó com lo respectan, perque ab sa forsa sería capas d'acabar ab tot lo mon, quan més ab un home ó una dona? Donchs, sigas valenta com lo lleó.

¿No has vist lo tigre, qu'ab son instint sanguinari fa ferse rotllo per tot arreu? Donchs, sigas sanguinaria com lo tigre.

Esta clar, ara t'acobardeixas y per açó tothom de tú fa *sach* y *soga*.

—¡Vamos, pollet, que semblas massa instruit per l'edat que tens!

Disme: ¿y ahont has après tanta historia?

—¿Ahont? ¿sabs lo día que la minyona te va taco-

nar de tan mala manera, perque picantli las fullas de col del cabás li feres caure la carn que havía comprat en la plassa aquell día y un gat n'hi va pendre un bon bossí?

Donchs, me estava en lo menjador replegant las engrunas que queyan de la taula, y dos viatjers, condolentse del mal tracte que't doná la minyona, explicaren los cassos que he citat.

—¿Y creus tú que si me imposés als que a mi s'imposan ne treuría un bon partit?

—¡Ja ho crech! ¡com que farías la por a tothom!...

—Jo desconfío, pollet, perque com so una gallina de tant bon cor, me compadeixo de totas las miserias y no se pendre may un aspecte ferotje.

—Sí, si; veste compadeixent dels altres, tonta, després que veus que ningú se compadeix de tú.

¿Hi ha un malalt, no? ¡Que matin una gallina es la contesta!

Hi ha un fet qualsevol, ¿com se celebra? ¡ab carn de gallina!

Las festas de Nadal y Pasqua, pel mateix. ¡Ja't dich jo que'ts una tonta en tenir tanta cobardír! Si't determinas de ser valenta, he de ajudarte en totas las empresas que acometis.

—¿Puch confiarne ab tota seguritat?

—Ab tota.

Y com si segellessen lo pacte, tocant de puntetas en terra y extenent las alas, feren tres saltironets que causaren molta gracia al viatjer, que havía sentit tota la seva conversa.

Acertá intencionadament ó per casualitat, a passar per aquell lloch, ahont discorrían la gallina y lo pollet un monstruós esparver, que, pillant descuidada a la gallina, se l'emportá enlayra y lo primer que procurá lo pollet fou posarse en salvament.

La gallina prou feya: *cloch, cloch, cloch*, que volía dir: *¡ajudam pollet!*.

Mes ¡ca! lo pollet no torná may resposta.

Lo viatjer diu que digué, explicant eix fet, que lo pollet s'amagá tan fondo, que no creu que ningú lo pogués trobar.

Lluny, com si retrunyís un *eco*, se sentía: *piu, piu, piu*, que volía dir:—Gallina, arreglat; no voldría pas qu'encara n'hi hagués per mí.

No, no, nins y ninas: la valentía forsada cau sempre'n ridícul. No escoltéu may rahóns de ningú que vinga a incitarvos a fer actes d'héroe, sent débils, perque cayent en una baixesa o en un perill, ni amparo os han de donar los mateixos que haurán sigut causa de vostras desgracias.

¡Penseuhi be ab la pobre gallina, víctima de la seducció del petit pollet.

JOAN ROIG Y BALLESTA

(De *Lo Llibre de la Infantesa*)

La montanyeta del Puig

Era una hermosa tarde del mes de Maig. Lo sol anava a la posta, quan tres joves, units ab los dolsos vincles d'una ferma amistat, identificats en sentiments, honrats tots tres y possehits d'una dolsa melangía, caminaven pensatius en busca d'un lloch ahont poder planyer las desgracias de la terra y olvidar per breus moments la inmoralitat social y lo decaiment a que ha arrivat lo altiu carácter valenciá. Pintada en sos rostres abatuts la situació de son esperit, retratada en sa figura de vint anys una ánima de dos segles d'experiencia, pujaven poch á poch la montanyeta del Puig. S'aturaven a cada pas a mirar aquells llochs de delitosos recorts, y, avergonyits de pertanye a la generació present, se transportaven ab l'imaginació al hermós sigle xv

y miraven ab enveja als que en ell pogueren, sense avergonyirse, dedicarse la noble orgull de la felicitat de sa terra.

Quantes voltes baixaren per aquets llochs los guerrers d' en Jaume lo Conqueridor, alegre lo rostre, com lo rostre d'un aymador virtuós, lo front alt, com poden aixecarlo los valents defensors de la patria, y tapant en son sí un cor ple d'esperanses, de il-lusións, de noble ambició.

¡Pero nosaltres!... ¿quina es nostra missió? Profanar aquets llochs, malehir ab quietut una societat egoísta y corrompuda, plorar sens fruyt las desgracias de nostra aymada terra.

Allá es lo monestir... Il-lustre monument, tu que vius encare, per afront de la generació present, tu vas esser testimoni de les glories de nostra terra, de eixa patria que representa lo noble orgull y la dignitat d'un poble.

El bon caramel-lo de goma, a xavo, a quarto y a dos; (si aquesta dona no calla li abordo aviat un gos).

Un religiós sentiment dominá las ánimas dels tres jovens, olvidantse, per un moment de sa terra, de las pasadas glorias y de las presents desgracias.

Un carrer de malancólichs xiprers conduheix a l'entrada del monestir. Lo edifici es senzill: ni ayroses columnes, ni enlayrats y atrevits archs, tot respira religiositat, mes la soletat pahorosa, la quietut, un segret que no s'explica, tot demostra lo mágich poder de Deu.

Los tres joves se mi-

ren, y comtemplant aquell abandonat monestir:— Avuy, diuhen, la honradesa es inútil; la virtut es escarnida, lo saber molts cops enmatzinador, mes que hi fa, amunt, amunt, sempre amunt.

La nit comensava a extendre son negre mantell y la lluna a escampar sa melancólica llum, y posada sobre lo monestir, sos febles raigs donaven mes solemnitat á tant sagrat lloch.

Adéu, adéu, montanyeta del Puig; adéu sagrat monestir; adéu, hermosos recorts de mellors dies. Adéu, adéu per sempre... van dir per última volta, y, possehits d'un sentiment religiós y profón, se allunyaren d'aquella preciosa soletat dirigintse altre vegada vers Valencia ab lo major encongiment.

FRANCESCH FAYOS

Apa, apa noyas, ginesta,
compreume n un bon grapat;
(sembla que aquest dels car-
[mel-los
ho tingan acaparat).

Consells práctichs pera matar pussas

La pussa es un dels animals més temibles, venjatius y indomables quehi ha en la terra.

Es un dever de tothom lo defensarse de sos atachs y fer tots los medis pera destruirla.

Estém en un temps, ara ab la calor que fa, que es de gran utilitat lo saber escapar dels malignes efectes d'aquest animal.

Qualsevol que tinga en son poder una pussa y fentli pessigollas al detrás

vullga mortificarla, destruirla, deurá comensar per mirarla ab mals ulls, despreciarla ab paraulas denigráns, insultarla y escupirla a la cara fins a ferli sortir los colors més vius de la vergonya.

En cas que tingués la pell tan gruixuda que no s'afectés ab tals desprecis, deu procurarse, ab medis més gráfichs, ferir son amor propi, ja siga atormentantla a cops de tralla, fentshi a bofetadas o apedregantla ab rabia fins a ferli sortir algúns blaus en l'esquena.

Aquestas lleugeras provas de descortesia molestan en gran manera a la bestia y quan sembla que la paciencia se li acaba y que vol tirarse a sobre del seu ofensor, se te un sach ben gran preparat y's procura, fentli una traveta, que caygui a dintre. Si'l sach fos molt ben lligat sería fácil que morís de sofocació, y com que a ningú agrada semblant espectacle, se procura amansirla ab bonas paraulas, de l'orella, y un cop ben agafada se la te un llarch rato sostinguda verticalment per las potas de detrás, tal com s'agafa un cunill, y en aquesta posició, més violenta de lo que sembla, la pussa comensa a fer esforsos impossibles pera lliurarse de la incomoditat en que's trova.

Epigramas

Un xicot molt pillastrón
explicava al senyor Feu:
—Lo meu pare, aquí hont me veu,
feya rotllo en aquest mon.
—¿Qu'era general?—Molt més.
—¿Ministre?—Molt mes, li deya.
—¿Era Rey?—No.—¿Donchs, que feya?
—Feya forsas pels carrers.

BONAVENTURA GATELL

***

Ja de xeixanta anys ne passa
y te encara donya Alberta
la dentadura complerta...
guardada dins d'una capsa.

A. RIBOT

***

Lo carbó embruta la cara,
lo fanch embruta las botas;
la llengua d'un envejós
embruta totas las cosas.

J. M. C.

Cosas qu'avuy m'han passat

M'ha passat, perque hi fet tart,
que m despatxa lo meu amo,
m'ha passat qu hi relliscat
y cayent m hi fet un nyanyo,
m'ha passat que d'un quart pis
m han tirat, ab furia, un trasto,
que si no porto 'l barret
no podria pas contarho
m'ha passat que per dinar
m hi tacat tot lo de caldo
m'ha passat qu en el cafè
hi perdut un bastó ab ganxo
m'ha passat que l meu amor
se m'ha tret d aprop ab xascos
perque diu que m aborreix,
m'han passat tants y tants cassos
que hasta als d ich que m han passat,
no ho creurán, dos duros falsos.

BALDOMER ESCUDÉ Y VILA

En primer lloch y avans que tot, just es recordar ab verdader goig lo bonich espectacle que han donat los madrilenys a la Companyia Catalana que dirigeix n'Enrich Borrás. Tots los diaris han dedicat grans elogis als actors, y, tenim de confessarho, com a catalans que som, que n'estém verdaderament contents d'aquesta proba d atenció y justicia, que forsosament havía de ser aixís.

Fins han arrivat a dir que'n Borrás era lo millor actor que han vist a Madrid.

Enemich de comparansas, que sempre son odiosas, es preferible adoptar un terme mitg y estar a la espectativa, puig podría molt ben ser que tots aquets afalachs se tornessin contrapunts y allavors ¡adéu ilusións!

La colonia catalana se sab que cada nit ha omplert lo teatre donant expansió a l ánima escoltant nostra parla, fruhint llurs costúms y recordant a nostres escriptors en sas millors obras.

Tot siga en be de la patria que tant estimem.

La Guerrero ja s ha estrenat a Novetats y la Pino ha debutat en lo Teatre de Catalunya ab una de las obras que a la Cort ha tin-

gut més éxit, *El Adversario.*

Dimecres que ve, al Tívoli, s'inaugura una Companyía d'ópera ab artistas coneguts, la majoría. En Utor s'anuncia despedintse de Barcelona ab 3 únicas funcións, que aixís mateix poden ser 30, si'l públich correspont al reclam del *musclaire*

Al Palau de Bellas Arts hi ha una curiosa esposició de vanos a benefici del Refugi Naval de noys.

Al Parch hi donan sessións casi totas las tardes los aficionats al concurs hipich que cada any ve organisant l'Institut Agrícol Catalá de S. Isidre, ahont hi concorre tota la alta aristocracia barcelonesa. Una pregunta: ¿voléu dirme qué te que veure la agricultura ab aquets concursos hípichs? Es una tafanería meva, y dispenseume.

L'Orfeó Nova Cathalonia doná son primer concert en la vetlla del día 29 de Maig en son espayós local, al que hi concorregueren un pom de flors de noyes qu'enamoraba. Lo programa era escullit, mereixent especial menció *El Comte Arnau, Crisantema, Cant a l'alosa* y *Sant Ramón*, que tingueren de repetir a prechs de la concurrencia.

Lo coro es poch nutrit pero canta ab una afinació y un gust admirable, lo que representa una forsa de voluntad ben d'agrahir per part del director en Manel Martí.

Un aplauso a la senyoreta Palmira Coll pel *solo* de *Sant Ramón*, y també per las tres seccións, que, com ja he dit, tan més de lo que popen.

CRISTOFUL

Lo Guerrer y'l Burro

Deya un guerrer.—Ma prossápia
es tant antiga
que no crech que ningú sápia
un altre que mes ho siga

Y lo ruch d'uns llenyaters
respongué mentres passavan;
—Avans d'haverhi guerrers
ja los burros trevallavan.

—

Això prova'l cap de vall
que'n la terra,
es mes antich lo trevall
que la guerra.

J. M.ª C.

* * *

DE ISOP

Del Llebrer

y del solitari Cassador

Havent servit deligentment en la sua juventut un velosíssim Llebrer a un solicit Cassador, fet ja decrepit y casi no podent moures, pres una bellíssima Llebra, y no podent tenirla en la boca, per la dibilitat sua, subitament li fugi. Per hont mogut lo Cassador de intensíssima ira, li digué aquestas paraulas: no se perque't vull alimentar, puig no pots en resaprofitarme. Al qual respongué lo decrepit Llebrer: lo gravísim pes de la cansada vellesa me fa caminar ab mes tarditat, del que podía. Persuadeix aquesta faula, que lo qui en la juventut feu virtuosus actes, no deu esser oprobiat, si nols pot exercir en la miserable vellesa.

Lo que á vell vol venir,
los vells deu revestir.

* * *

Lo Bastó y la Virolla

Un bastó molt se burlava
de la virolla, cert dia,
dihentli que res valia
y que sempre bruta anava.
La virolla, que escoltava
al bastó, l'hi respongué:
—Que vaig molt bruta ja ho sé,
pero si á mi no'm tenias
tu, com jo, brut anirias
y't farias molt mal-bé.

—

Per més que causi dolor,
també d'homes n'hi ha una colla,
que us pagarán un favor

insultantvos sens temor,
com lo bastó a la virolla.

F. Ll.

Lo número que ve estará tot ell dedicat a honrar la memoria del gloriós poeta Mossén Jacinto Verdaguer, inmortal escriptor de l'*Atlántida*, y lo *Canigó*. A més dels interessants grabats referents al assumpto, s'hi destacarán també algunas notas inéditas, junt ab altres trevalls fets a propósit per diferents escriptors de Catalunya y del extranger.

***

Pera comoditat de tots aquells suscriptors de Barcelona que tenen per costúm passar alguns mesos d'estiu a fora, tingan la molestia d'avisar a aquesta Administració, que'ls remeterá los periódichs al punt que desitjin.

Endevinallas

Xarada

Agafa *primera*,
segona ennobleix,
tercera fa correr,
la *quarta* no es res.
Tercera y *primera*
a tots perduts té,
primera doblada
lo nin promta apren.
Segona y *primera*
avuy no pot ser.
Lo tots ves si'l trovas
a cal botiguer.

Geroglífich

LOS

LOS

LOS

LOS

LOS

Endevinalla

La gent mes dolenta ab mi
disfruta del be que anyora;
soch lo nom d'una ciutat
y també'l d'una persona.

Tip. «ARTE MODERNO» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

Visitas d'«En Patufet» al ou com balla

Alsa, alsa, ab quin dalit balla!
Y quins saltiróns que fa!
Per contemplari'hi la dansa
d'aquí no'm mouría may.
Puig aquest ayre fresquívol,
l'alegria dels infants
lo monument de cireras...
tot convida a disfrutar.

